

CZARNOGÓRA – panorama polityczna

Rafał Sadowski / Kamila Wajszczuk/Arthur Baryss/Jury Padhajski (2010)/Andrij Ljubka (2012)/Oleksandr Sokyрко (2014)/Agnieszka Kawczyńska (2016)

Partia	Ludzie	Wybory	Pogląd	Geneza
Demokratyczna Partia Socjalistów Czarnogóry – DPSCG (Demokratska Partija Socijalista Crne Gore)	Milo Djukanović (przewodniczący) Svetozar Marović, Milica Pejanović-Djursić, Filip Vujanović Željko Šturanović, premier po wyborach 2006 - były minister sprawiedliwości	1992 – 43,78%, 46 mandatów. 1996 – 51,2%, 45 mandatów. 1998 w koalicji „Dla lepszego życia” razem z NS i SDP -49,5% 42 z 78 mandatów. 22 kwietnia 2001 w koalicji „Zwycięstwo jest Czarnogóra” (Pobjeda je Crne Gore) razem z SDP 36 ze 77 mandatów u Skupštinie. 21.10.2002: W koalicji Demokratska Lista za Evropsku Crnu Goru, dla DPS 30 mandatów	Za lepsze życie, za pokój, za Czarną Górę (według programu partii). socjaliści; za federacją z Serbią na zasadzie równoprawności obu republik; od 1997 r. anty-miloszewiczowscy i proeuropejscy. Wydaje się być bardziej reformatorska (zmierza do ustabilizowania systemu demokratycznego oraz do przeprowadzenia reform ekonomicznych) niż jej serbska odpowiedniczka	Bezpośrednia spadkobierczyni Ligi Komunistów (Savez Komunista Crne Gore) 1990r. 56.2 %, 83 mandaty ze 125, zmieniła nazwę na DPS w czerwcu 1991r.; do 1997 w jej składzie był też Mojmir Bulatović, do 1997 r. proserbska i promilošewiczowska, byli komuniści.

		<p>(koalicja – 39 mandatów, 47,9% głosów).</p> <p>25 luty 2003* 19 mandatów (jako część koalicji Demokratska Lista za Evropsku Crnu Goru,)</p> <p>2006 - 33(40,74 %)</p> <p>2009* – 51,94% 47 mandatów (jako część koalicji Evropska Crna Gora)</p> <p>2012 – 45,6% 39 mandatów</p>		
<p>Ludowa Partia Czarnogóry – NS (Narodna Stranka)</p>	<p>Dragan Šoć (przewodniczący) Predag Popović (vice-przewodniczący) Savo Marković (vice-przewodniczący)</p> <p>Novak Kilibarda (pełnił stanowisko przewod. przed Draganem Socem)</p>	<p>1990 – 12,82%, 13 mandatów</p> <p>1992 – 13,08%, 14 mandatów.</p> <p>1996 – 14 mandatów.</p> <p>1998 – 7</p>	<p>Nacjonałisci – nie negują istnienia narodu czarnogórskiego, ale Podkreślają serbskość; za wolnym rynkiem; suwerenność polityczna wobec Serbii, ale w ramach Federacji Jugosłowiańskiej.</p>	<p>Powstała w 1990 roku</p>

		<p>mandatów.</p> <p>W 2002 r. – w koalicji Zajedno za Promjene, 5 mandatów.</p> <p>25 luty 2003* 14 mandatów (jako części koalicji Zajedno za Promjene)</p> <p>2006 - koalicja Socjalistyczna Partia Ludowa Czarnogóry, Ludowa Partia Czarnogóry. Koalicja otrzymała 11 mandatów,</p> <p>W 2009 koalicja nie zdobyła żadnego mandatu</p>		
<p>Socjaldemokratyczna Partia Czarnogóry – SDP (Socijaldemokratska Partija CG)</p>	<p>Ranko Krivokapic (przewodniczący)</p> <p>Miodrag Ilicković (vice-przewodniczący)</p> <p>Rifat Rastoder (vice-przewodniczący)</p> <p>Ivan Brajović</p>	<p>2002: w koalicji Demokratska Lista za Evropsku Crnu Goru, 5 mandatów.</p> <p>25 luty 2003*</p>	<p>Socjaldemokraci; za niezależnością Czarnogóry; orientacja socjaldemokratyczna proeuropejska</p>	<p>Powstała w 1993 po fuzji Socjalistycznej Partii CG i Socjal-Demokratycznej Partii Reform</p> <p>Obie wywodziły się z czarnogórskiego Oddziału Savezu Reformskih</p>

	(wiceprzewodniczący)	<p>19 mandatów (jako części koalicji Demokratska Lista za Evropsku Crnu Goru)</p> <p>W wyborach 2006 w koalicji z DPS, 8 posłów + 32 DPS.</p> <p>W wyborach 2009 w koalicji z DPS razem 47 miejsc</p> <p>2012 w koalicji z DPS razem 45,6%, 39 mandatów</p>		Snaga Ante Markowicia
<p>Socjalistyczna Partia Ludowa Czarnogóry – SNP (Socijalisticka Narodna Partija)</p>	<p>Srđan Milić (etniczny serb, studiował w Chorwacji, urodził się w Barze, występował za eurointegrację, od 2006 przewodniczący SNP)</p> <p>Predrag Bulatović (przewodniczący 2001-2006)</p> <p>Zoran Zizić,</p>	<p>1998 36,1% głosów, 29 mandatów.</p> <p>2002 roku, w koalicji Zajedno za Promjene, 19 mandatów (koalicja 30 miejsc, 38,4% głosów)</p>	<p>byli komuniści; proserbska i promilošewiczowska, reprezentuje interesy Belgradu w CG; za Czarnogórą w ramach Jugosławii; antyzachodnia, największa partia opozycyjna (2009)</p>	<p>Powstała w 1997 jako rozłam z DPS po konflikcie Bulatović – Djukanović; popierali Miloszewicia do jego obalenia, potem przeszli do koalicji z DOS na poziomie federacji</p>

	Momir Bulatović (przewodniczący 1997-2001)	<p>25 luty 2003* 14 mandatów (jako części koalicji Zajedno za Promjene)</p> <p>2006 - 9,88% głosów - 8 mandatów</p> <p>2009 - 19,75% głosów – 16 mandatów 2012 – 11,1%, 9 mandatów</p>		
Liberalny Sojusz Czarnogóry – LSCG (Liberalni Savez Crne Gore)	Miodrag Zivković Slavko Perović	<p>1992 – 12,4%, 13 mandatów.</p> <p>1996 – 13 mandatów.</p> <p>1998 – 6,3%, 5 mandatów.</p> <p>W 2002 roku – 5,7% głosów, 4 mandaty.</p> <p>25 luty 2003* 1 mandat</p>	<p>za rozwiązaniem Federacji Jugosłowiańskiej i niepodległością Czarnogóry, unika nacjonalistycznej retoryki, przeciwna wojnie, popularna wśród młodych ludzi, jako członek Międzynarodówki Liberałów (Liberal International) liberalny program ekonomiczny, za wolnym rynkiem Liberalni proeuropejska.</p>	Wywodzi się z Saveza Reformskih Snaga Ante Markovicia – oddział Czarnogóra (1990)

<p>Sojusz Demokratyczny w Czarnogórze-DSCG (Demokratski Savez u Crnoj Gory)</p>	<p>Mehmet Bardhi</p>	<p>1996 – 1,8%, 2 mandaty.</p> <p>1998 – 1,5%, 1 mandat.</p> <p>2002 r., w koalicji Albanci Zajedno, 1 miejsce (koalicja – 2 miejsca, 2,4% głosów)</p> <p>25 luty 2003* 1 mandat (jako część koalicji Albanci Zajedno)</p>	<p>Mniejszość albańska, domagają się praw dla Albańczyków, ale nie autonomii terytorialnej</p>	
<p>Unia Demokratyczna Albańczyków- (Demokratska Unija Albanaca - DUA)</p>	<p>Fuad Nimani (przewodnicząc), Ferhat Dinoša</p>	<p>1996 – 1,3%, 2 mandaty.</p> <p>1998 – 1%, 1 mandat.</p> <p>2002r., w koalicji Albanci Zajedno, 1 miejsce.</p> <p>25 luty 2003* 1 mandat (jako część koalicji Albanci Zajedno)</p>	<p>Podobnie jak DSCG.</p>	

		2009 - 1 mandat 2012 – 0 mandatów		
Serbska Partia Radykalna – (Srpska Radikalna Stranka - SRS)	Vojislav Šešelj, Aleksandar Vasiljević	1992 – 7,76%, 8 mandatów. 1996 – 8 mandatów. 1998 – 1,2%, nie weszli. 2002 – nie weszli. 25 luty 2003* nie posiada reprezentacji	Serbscy ultra- nacionaliści działający w obu republikach; za Wielką Serbią; ultraszowiniści; przeciwnicy NATO i UE.	Powstała w 1992 r.
Partia Obywatelska – (Gradjanska Partija Crne Gore)	Dr Radoslav Rotkovic, (przewodniczący) Krstó Pavicevic, (wice – przewodniczący) Petar Bokan, (wice – przewodniczący) Nedeljko Durović, Ivan Vujović, rzecznik Vladimir Nikcević Slobodan Medenica	W 2002 roku 1 mandat w ramach Demokratska Lista za Evropsku Crnu Goru Koalicji 25 luty 2003* 19 mandatów jako części koalicji Demokratska Lista za Evropsku Crnu Goru)	Popierała koalicję z DPS	

		W 2006 nie otrzymała żadnego mandatu		
Serbska Partia Ludowa – SNS (Srpska Narodna Stranka Crne Gore)	<p>Andrija Mandić (przewodniczący) Goran Danilović (vice- przewodniczący) Novak Radulović (vice-przewodniczący) Dr. Novica Stanić (vice- przewodniczący)</p> <p>Budimir Aleksić Zelidrag Nikčević Gojko Raicević Božidar Bojović</p>	<p>W 2002 roku, w koalicji Zajedno za Promjene, 6 mandatów. 25 luty 2003* 14 mandatów (jako część koalicji Zajedno za Promjene)</p> <p>w wyborach 2006 partia otrzymała 12 mandatów</p>	Program przewiduje utworzenie silnej federacji Czarnogóry i Serbii oraz wejście Czarnogóry do Unii Europejskiej	Powstała w wyniku rozłamu w Ludowej Partii Socjalistycznej Czarnogóry. 2009 weszła do NOVA
<p>Ludowa Partia Socjalistyczna Czarnogóry</p> <p>(Narodna socijalistička stranka Crne Gore - NSS CG)</p>	Emilio Labudović	<p>W wyborach 2006 otrzymała 1 miejsce</p> <p>w 2009 połączyła się z partią Nova srpska demokratija</p>		2001 powstała jako partia popierająca sojusz z Serbią, nie otrzymała dużego poparcia, przyłączyła się do NOVA, sojusz partii proserbskich i organizacji serbskich kulturalnych.
Nowa Serbska Demokracja	Andrija Mandić zapoczątkował produkcję stopów aluminium, w 1998	W wyborach prezydenckich 2008 roku, zajął	Reprezentanci listy serbskiej, występowała na rzecz sojuszu z Serbią.	Koalicja partii proserbskich powstała w 2009 roku: Serbska Partia Ludowa

(Nova srpska demokratija - NSD/NOVA)	Mandić wstąpił do utworzonej Serbskiej Partii Narodowej, pełnił również funkcję wiceministra przemysłu FRJ, występował na rzecz sojuszu z Serbią.	II miejsce z wynikiem 21,5%, Wybory 2009 otrzymała 8 (9,22%) 2012 (jako część Demokratski front) – 22,8%, 20 mandatów		(Srpska narodna stranka – SNS) I Ludowa Partia Socjalistyczna Czernogóry (Narodna socijalistička stranka Crne Gore - NSS CG) Na wyborach 2012 – część koalicji Demokratski Front
Ruch na rzecz Zmiany (Pokret za Promjene – PzP)	Nebojša Medojević (Od 1999 był liderem pozarządowej organizacji Centrum na rzecz Zmian w Podgoricy. W 2002 został założycielem i dyrektorem organizacji pozarządowej - Grupy na Rzecz Zmian, która miała na celu promocję integracji kraju z UE i wspieranie politycznych i gospodarczych reform w tym kierunku.	Wybory 2006 11 posłów, Wybory 2009 5 mandatów W wyborach prezydenckich 2008 - Nebojša Medojević zdobył 17% 2012 – Demokratski front 22,8%, 20 mandatów	Przeciw DPS, nie poparła uznania niepodległości Kosowa przez Czarnogórę.	Partia powstała w 2006 roku, choć grupa pojawiła się w 2002, wywodzi się z organizacji pozarządowej. W 2006 zachowała neutralność, celem jest obalenie Djukanowicia, jest największą siłą opozycyjną (2010). 2012 – część koalicji Demokratski front
Partia Bośnicka (Bošnjčka Stranka)	Raft Husović	W wyborach 2009 roku zdobyła 3 miejsca. 2012 – 4,17%, 3 mandaty	Partia broni interesów ludności muzułmanów - Boszniaków	partia założona w 2006 roku, występuje w koalicji z DPS i SDP i SN

Chorwacka Inicjatywa Obywatelska (Hrvatska građanska inicijativa – HGI)	Bozo Nikolić, Marija Vucinović	W wyborach 2009 występowała w koalicji z DPS i inne 2012 -0,41%, 1 mandat	Reprezentacja chorwackiej ludności z rejonu Boka-Kotorska	
Nova Sila Demokratyczna (Nova Demokratska Snaga - FORCA/ Forca e Re Demokratike)	Nebojša Medojević Poparła go w wyborach 2009.	W wyborach 2009 uzyskała 1 mandat, 2012 – 1,44%, 1 mandat	Partia albańska, reprezentuje mniejszość albańską w Ulcinj	powstała w 2005
Demokratyczny Front (Demokratski front)	Miodrag Lekić, znany czarnogórski intelektualista, profesor uniwersytetu La Sapienza we Włoszech, były ambasador SFRJ we Włoszech, pracował też w rządach Djukanovicia jako minister kultury i edukacji. Powołany jako symbol koalicji (figurant), na prawdę koalicję kierują przywódcy partii, które ją założyły. Andrija Mandić (Nova), Nebojsza Medojević (Pokret za promjene), Predrag Bulatović (rozłam z Socjalistycznej partii), Zorjan Žižić (Demokratstka stranka jedinstwa)	Powstała na wyborach parlamentarnych 2012 roku, rezultat – 22,82%, 20 mandatów	Proserbska i antydjukanowaciowska paratia. Pozycjonuje się jako największa siła opozycyjna Czarnogóry, finiszowała z drugim rezultatem, składa się z różnych partii (Nova srpska demokratija, Pokret za promjene, część byłych socjalistów z Predragiem Bulatoviciem jako przywódcą, + NGO + intelektualiści)	Powstała w sierpniu 2012 roku

Pozytywna Czarnogóra Pozitivna Crna Gora www.pozitivnacrnagora.me	Darko Pajović – młody polityk (1972 r., Podgorica), profesor biologii, pracował dla UNESCO i różnych instytucji europejskich, aktywista NGO ekologicznych, mówi obcymi językami, pozycjonuje się jako nowa twarz polityki	Powstała na wybory parlamentarne 2012 roku, czwarty rezultat – 8,4%, 7 mandatów	Pozycjonują się jako partia antyDPSowska, trzecia siła, która jest w opozycji i do Djukanovicia, i do jego serbskiej opozycji. Najprawdopodobniej – projekt Djukanovicia, aby osłabić opozycyjną niszę (Demokratski front – NOVA). Partia proeuropejska	Powstała w 2012 roku
---	---	---	---	----------------------

*Skupština Srbije i Crne Gore

Zgromadzenie Serbii i Czarnogóry było wybierane na 4 letnią kadencję. Pierwszy skład Zgromadzenia został wybrany 25 lutego 2003 przez członków parlamentów: starego federalnego i republikańskich. Mandaty zostały rozdzielone pomiędzy partie i koalicje proporcjonalnie do liczby miejsc posiadanych przez nie w parlamentach krajowych. Drugich wyborów już nie było wobec ogłoszenia niepodległości w 2006 r.

Wyniki wyborów w 1996 roku:

DPS – 28 miejsc
 SNP – 17 miejsc < wtedy DPS i SNP tworzyły razem jedną DPS CG
 NS – 14 miejsc
 LSCG – 13 miejsc
 SRS – 8 miejsc

Koalicje w 2002r.

Demokratyczna Lista Za Europejską Czarnogórę (Demokratska Lista za Evropsku Crnu Goru):

- - DPS CG (30 miejsc)
- - SDP (5 miejsc)
- - GPCG (1 miejsce)
- - Bezpartyjni (2 miejsca)

Razem dla Przemian (Zajedno za Promjene):

- - SNP CG (19 miejsc)
- - SNS CG (6 miejsc)
- - NS (5 miejsc)

Albańczycy Razem (Albanci Zajedno):

- - DUA (1 miejsce)
- - DSCG (1 miejsce)

Patriotyczna Koalicja na rzecz Jugosławii (Patriotska Koalicija za Jugoslaviju) – zdobyła 2,8% głosów, nie weszła do Parlamentu Czarnogóry.

Referendum niepodległościowe – odbyło się 21 maja 2006 roku. Za niepodległością Czarnogóry opowiedziało się 55,5% mieszkańców kraju. Tym samym Czarnogóra spełniła wymogi stawiane przez Unię Europejską konieczne dla uznania pełnej niepodległości państwa. 3 czerwca parlament Czarnogóry proklamował niepodległość kraju.

Wybory parlamentarne 2006r.:

Lista wyborcza mandatów	Liczba głosów	Procent	Liczba
Koalicja za evropsku Crnu Goru – Milo Đukanović – DPS–SDP	164.737	48,62%	41
Savez komunista Jugoslavije – Komunisti Crne Gore	2.343	0,69%	0
Srpska lista – Andrija Mandić	49.730	14,68%	12
Koalicja Demokratski savez u Crnoj Gori –Partija demokratskog prosperiteta – M. Bardhi	4.373	1,29%	1
Demokratska stranka Crne Gore – Dio koji nedostaje	1.284	0,38%	0
Albanska alternativa	2.656	0,78%	1
SNP–NS–DSS koalicija	47.683	14,07%	11
Forca	2.197	0,65%	0
Liberali i Bošnjačka stranka – Ispravni u prošlosti, pravi za budućnost – Miodrag Živković	12.748	3,76%	3
Pokret za promjene – Nebojša Medojević	44.483	13,13%	11
DUA – Ferhat Dinoša	3.693	1,09%	1
Građanska lista	2.906	0,86%	0
Razem	338.833	100,00%	81

Wybory parlamentarne 2009r.:

Lista wyborcza

	liczba głosów	liczba mandatów
1 FORCA - Nazif Cungu	2939	1
2. CK - Crnogorski komunisti	1594	0
3. NK - Narodnjačka koalicija - Narodna stranka i Demokratska srpska stranka	7691	0
4. SPI - Stranka penzionera i invalida	7691	0
5. DPS - SDP - Evropska koalicija Milo Đukanović	168290	48
6. BiM - Bošnjaci i Muslimani zajedno, jedno	3489	0
7. PzP - Možemo - Pokret za promjene, Nebojša Medojević	19546	5
8. SNP - Socijalistička narodna partija Crne Gore	54547	16
9. NSD - Nova srpska demokratija - Andrija Mandić	29883	8
10. LP i DC - Koalicija Liberalne partije i Demokratskog centra - "Za drugačiju Crnu Goru" - dr Goran Batrićević	8759	0
11. PDP - Partija demokratskog prosperiteta	805	0
12. UDSH - DUA, Ferhat Dinoša	4747	1
13. OSS - Otadžbinska srpska stranka - docent dr Aleksandar Stamatović, "Za istinske Srbe"	2446	0
14. AK - Albanska koalicija - perspektiva"	2691	1
15. SNL - Srpska nacionalna lista	4291	0
16. AL - Albanska lista	2898	1

Wybory parlamentarne 2012r.:

Lista wyborcza	Liczba głosów	%	Mandaty
1. Evropska Crna Gora — Milo Đukanović	165.380	45,59	39
2. Demokratski front — Miodrag Lekić	82.773	22,82	20
3. SNP — Socijalistička narodna partija Crne Gore	40.131	11,06	9
4. Pozitivna Crna Gora — Darko Pajović	29.881	8,24	7
5. Bošnjačka stranka — Rafet Husović	15.124	4,17	3
6. Srpska sloga	5.275	1,45	0
7. FORCA za jedinstvo			
FORCA PËR BASHKIM — Genci Nimanbegu — Vasel Sinishtaj — Zana Sarvan	5.244	1,44	1
8. Koalicja KOALICIONI SHQIPTAR:	3.824	1,05	1
9. Srpski nacionalni savez — dr Ranko Kadić	3.085	0,85	0
10. Demokratska unija Albanaca			
UNIONI DEMOKRATIK I SHQIPTARËVE	2.848	0,79	0
11. Hrvatska građanska inicijativa — HGI — Odlučno	1.470	0,41	1
12. Zajedno	1.384	0,38	0
13. Albanska omladinska alijansa			
ALEANCA RINORE E SHQIPTARËVE	531	0,14	0

Politycy:

DPSCG - Demokratska partija socijalista Crne Gore

Milo Djukanović – ur. 15 lutego 1962 roku w Niksiciu, studiował nauki ekonomiczne. Do Komunistycznej Partii Jugosławii wstąpił w 1979 roku. przew. Organizacji studenckiej na Uniwersytecie, organizował obalenie władz ZKCz w porozumieniu z Miloszewiciem. Dzięki wpływowi Slobodana Miloševicia został premierem Czarnogóry w 1989 roku. Z czasem zajął pozycję przeciwną Miloševiciowi, domagając się większej niezależności dla Czarnogóry. W 1997 roku jego stanowisko wobec Miloševicia doprowadziło do rozłamu w DPS (odejście Bulatovicia, utworzenie SNP). W tym samym roku Djukanović został przewodniczącym swojej partii i wygrał wybory na prezydenta Czarnogóry. W czasie wojny o Kosowo pozwolił parlamentowi Czarnogóry na ogłoszenie neutralności. W 2000 roku wezwał czarnogórskich wyborców do bojkotu wyborów jugosłowiańskich (prezydenckich i parlamentarnych). W razie pozostawania Miloševicia na urzędzie prezydenta FRJ, sugerował przeprowadzenie referendum na temat niezależności Czarnogóry. Uznał zwycięstwo Vojislava Koštunicy. Djukanović nie odegrał poważniejszej roli w wydarzeniach, które doprowadziły do obalenia reżimu Miloševicia. Po zaprzysiężeniu Koštunicy na prezydenta, nie uznał go za głowę państwa

jugosłowiańskiego.

SNP - Socijalisticka narodna partija

Predag Bulatović - urodzony 16.07.1956, w Kolasinie (Czarnogóra). Żonaty, trzy córki
Edukacja: W latach 1976 – 1980 studia na wydziale mechanicznym Uniwersytetu w Podgoricy 1972 – 1976 szkoła średnia w Podgoricy
Od 24 lutego 2001 do klęski wyborczej 2006 roku Przewodniczący Socjalistycznej Partii Ludowej Czarnogóry
1976–1980 Działalność w organizacjach uniwersyteckich
1982 – 1984 Sekretarz Czarnogórskiej Organizacji Młodych
1985 –1989 Zatrudniony w Fabryce silników w Podgoricy
od czerwca 1989 profesjonalna działalność polityczna
1990 – 1992 Członek zgromadzenia republikańskiego
1992 –1997 Przewodniczący Demokratycznej Partii Socjalistów i przewodniczący DPS w Podgoricy
1996 –1998 Członek Zgromadzenia Republikańskiego
1997 - 2001 Po rozpadzie DPS został wybrany na wiceprzewodniczącego SNP
2001 – 2002 Członek Zgromadzenia Republikańskiego i Parlamentu Federalnego
2002–2004 Członek Zgromadzenia Republikańskiego

Mojmir/Momir Bulatović – urodzony 21 września 1956 roku, w Belgradzie, jako dziecko czarnogórców. Studiował nauki ekonomiczne w Titogradzie (czyli Podgoricy), potem pracował na uczelni jako asystent. Do Komunistycznej Partii Jugosławii wstąpił w 1974 roku, przew. Organizacji partyjnej na Uniwersytecie, organizował obalenie władz ZKCz w porozumieniu z Miloszewiciem, od 1989 roku stał na czele Związku Komunistów Czarnogóry, później DPS. Prezydent Czarnogóry w latach 1990 – 1997. Ściśle współpracował z Serbią, szczególnie z Miloševiciem. Poparł Serbię w wojnie w Chorwacji i w Bośni. Przyczynił się do powstania Federacyjnej Republiki Jugosławii (tzw. Nowej Jugosławii) w 1992 roku. W 1997 roku na fotelu przewodniczącego DPS zastąpił go Djukanović, Bulatović odszedł, zakładając SNP. Przegrał wybory prezydenckie w 1997 roku. W maju 1998 roku został premierem FRJ, na skutek intryg Miloševicia, który tym samym pozbawił tego stanowiska Radoje Konticia, zaufanego Djukanovicia. Nie odegrał istotnej roli w wydarzeniach, które doprowadziły do obalenia Miloševicia.

NS - Narodna stranka

Dragan Šoć - urodzony w 20.01.1957 roku w Cetynii, żonaty, ukończył studia prawnicze na uniwersytecie w Podgoricy w 1983 roku, poseł do parlamentu republiki Czarnej Góry i Parlamentu Federalnego, sprawował funkcję ministra prawa.

Novak Kilibarda – doktor lingwistyki. Założyciel i do niedawna przewodniczący.

LSCG - Liberalni savez Crne Gore

Miodrag Živković - urodzony 20 września 1957 roku w Kotorze. Ukończył studia prawnicze w 1981 roku. W latach 1982 – 1990 pracował w sądzie, w 1990 otworzył prywatną kancelarię, którą prowadzi do 1998 roku. Karierę profesjonalnego polityka rozpoczął w 1991 roku, jako delegat LSCG do rady miejskiej Kotoru. W 1994 roku został wybrany przewodniczącym LSCG w okręgu kotorskim. Po ustąpieniu dotychczasowego lidera Slavko Petrovicia w 1998 roku staje na czele czarnogórskich liberałów.

SDP - Socijaldemokratska partija

Ranko Krivokapić - urodzony 17 sierpnia 1961 roku w Kotorze, żonaty, prawnik z wykształcenia – ukończył wydział prawa na uniwersytecie w Belgradzie. Delegat do Skupštiny CG (1989-1990), pełnił funkcję vice przewodniczącego Socjalistycznej Partii CG; Od 1996 roku wiceprzewodniczący SDP CG; poseł w Skupštinie Republiki Czarnej Góry (1998 – 2001 i 2001 -). Obecnie przewodniczący SDP CG.

Miodrag Ilicković - urodzony 13.09.1956 w Kotorze. Ukończył szkołę podstawową i gimnazjum w Cetynii. Absolwent wydziału prawa na Uniwersytecie w Podgoricy. Żonaty, jedna córka.

Rifat Rastoder - urodzony 11.06.1950 w Bihorze. Z wykształcenia inżynier. Wiceprezydent Skupštiny Czarnogóry. Wiceprezes Socjaldemokratycznej partii Czarnogóry. Mistrz i trener karate Żonaty, ojciec dwójki dzieci.

Ivan Brajović - urodzony 09.03.1962 w Podgoricy. Jeden z założycieli Socjalistycznej Partii CG i Socjaldemokratycznej Partii CG. Ojciec dwójki dzieci.

SNS - Srpska Narodna Stranka

Andrija Mandić - urodzony w 1965. Ukończył Wydział Technologii i Metalurgii. W ostatnim rządzie jugosłowiańskim sprawował funkcję vice ministra ekonomii. Obecnie poseł Parlamentu Czarnogóry z ramienia SNS CG.

Goran Danilović - urodzony w 1971 roku. Ukończył filozofię. Pracował w Radiu Svetigora, był założycielem dziennika Glas Podgorica. Obecnie poseł Parlamentu Czarnogóry z ramienia SNS CG.

Novak Radulović - urodzony w 1950. Ukończył Filozofię na Uniwersytecie Belgradzkim. Był posłem parlamentu Jugosłowiańskiego. Obecnie poseł Parlamentu Czarnogóry z ramienia SNS CG.

Dr. Novica Stanić - urodzony w 1950. Ukończył wydział medyczny na Uniwersytecie Belgradzkim, chirurg. Kilkakrotnie był posłem parlamentu

jugosłowiańskiego. Obecnie poseł Parlamentu Czarnogóry z ramienia SNS CG.

Željko Šturanović - (ur. 31 stycznia 1960 w Nikšiću) – premier Czarnogóry od 10 listopada 2006 do 29 lutego 2008, członek Demokratycznej Partii Socjalistów Czarnogóry (DPS, Demokratska Partija Socijalista Crne Gore), z pochodzenia Serb.

Šturanović w drugim gabinecie Milo Đukanovića zajmował urząd ministra sprawiedliwości. Po wyborach parlamentarnych, wygranych przez partię DPS, 3 października 2006 Milo Đukanović ogłosił, iż nie będzie ubiegał się o stanowisko szefa rządu. Następnego dnia socjaliści wyznaczyli na urząd premiera Željko Šturanovića. Jego kandydatura została dobrze przyjęta również przez opozycję, znaną ze swej ostrej krytyki wobec DPS. Gabinet Šturanovića został wybrany i zatwierdzony przez parlament 10 listopada 2006, głosami 42 do 28.

20 stycznia 2007 Šturanović gościł w Belgradzie, gdzie w czasie kampanii wyborczej przed wyborami parlamentarnymi poparł Partię Demokratyczną prezydenta Borisa Tadića.

15 marca 2007, w imieniu rządu Czarnogóry, podpisał z Unią Europejską Porozumienie o Stabilizacji i Rozszerzeniu (Stabilization and Association Agreement).

W styczniu 2007 u Šturanovića zdiagnozowano raka płuc. Sam Šturanović nie zrezygnował wówczas ze stanowiska i kontynuował swoją pracę. Dopiero rok później, 31 stycznia 2008 Šturanović podał się do dymisji, oświadczając, że jego terapia wymaga ograniczenia aktywności w sposób uniemożliwiający mu dalsze sprawowanie funkcji premiera. Na stanowisku pozostał do 29 lutego 2008, kiedy jego następca i zarazem poprzednik, Milo Đukanović, otrzymał zatwierdzenie nowego gabinetu w parlamencie.

Igor Lukšić (ur. 14 czerwca 1976 w Barze) – czarnogórski ekonomista i polityk, minister finansów Czarnogóry od 16 lutego 2004 do 29 grudnia 2010, wicepremier w latach 2008-2010. Premier Czarnogóry od 29 grudnia 2010 do 4 grudnia 2012 roku.

Igor Lukšić urodził się w 1976 w czarnogórskim mieście Bar, gdzie uczęszczał do szkoły podstawowej i średniej. W 1998 ukończył ekonomię na Uniwersytecie Czarnogóry w Podgoricy. W 2000 ukończył studia podyplomowe na tej uczelni. W 1999 studiował na Akademii Dyplomatycznej w Wiedniu. We wrześniu 2005 uzyskał tytuł doktora ekonomii. Lukšić mówi w języku angielskim, francuskim i włoskim. Jest żonaty, ma dwie córki. Jest członkiem Komitetu Nauk Ekonomicznych Czarnogórskiej Akademii Nauk. W 2001 opublikował tomik poezji i prozy.

W latach 1998-2000 pracował jako asystent ds. implementacji programu pomocowego Komisji Europejskiej "Obnova" w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Czarnogóry. Od lutego 2000 do stycznia 2001 był doradcą ds. stosunków międzynarodowych Demokratycznej Partii Socjalistów Czarnogóry (DPS). Od stycznia do maja 2001 pełnił obowiązki sekretarza w Ministerstwie Spraw Zagranicznych.

W 2001 objął po raz pierwszy mandat deputowanego do Parlamentu Czarnogóry. W wyborach w 2002, 2006 oraz 2008 uzyskiwał reelekcję. Od marca 2003 do czerwca 2006 wchodził również w skład Parlamentu Serbii Czarnogóry. 16 lutego 2004 objął stanowisko ministra finansów w rządzie premiera Milo Đukanovića. Zachował je w dwóch kolejnych gabinetach: Željko Šturanovića (2006-2008) oraz od 2008 ponownie Đukanovića w randze wicepremiera. W 2006 został mianowany z ramienia rządu Czarnogóry gubernatorem w Banku Światowym i Europejskim Banku Odbudowy i Rozwoju.

Po rezygnacji Milo Đukanovića ze stanowiska premiera 21 grudnia 2010, został nominowany przez DPS kandydatem na urząd nowego szefa rządu. 24 grudnia 2010 prezydent Filip Vujanović nominował go na stanowisko premiera i powierzył misję sformowania rządu.

29 grudnia 2010 Igor Lukšić przedstawił skład swego gabinetu. Tego samego dnia uzyskał wotum zaufania od parlamentu. Premier Lukšić uznał za

priorytet swego rządu otwarcie rozmów akcesyjnych z Unią Europejską, a także działania na rzecz poprawy opieki zdrowotnej, edukacji oraz opieki społecznej. Był premierem do 4.12.2012 roku.

Darko Pajovic – młody polityk (1972 r., Podgorica), profesor biologii, pracował dla UNESCO i różnych europejskich instytucji, aktywista NGO ekologicznych, mówi obcymi językami, pozycjonuje się jako nowa twarz polityki

DPS (Demokratska partija socijalista Crne Gore)

Filip Vujanović (ur. 1 września 1954r. w Belgradzie) obecny prezydent Czarnogóry, od 11 maja 2003 roku. Były przewodniczący parlamentu Czarnogóry i niegdyś premier. Pierwszy prezydent federacji Serbii i Czarnogóry.

Urodził się w Belgradzie, ale szkołę podstawową i gimnazjum ukończył w Niksiciu. Studiował Prawo na Uniwersytecie w Belgradzie, gdzie obronił dyplom w 1978r. W 1981 roku przeprowadził się do Podgoricy, a w 1993r. został mianowany ministrem sprawiedliwości w rządzie Milo Đukanovicia. Sprawował tę funkcję przez dwa lata, po czym objął tekę ministra spraw wewnętrznych (aż do 1998r.). W latach 1998-2002 był premierem republiki Czarnogóry. Od 2002 r. przewodniczący Skupštiny RCG. Podczas kampanii jako priorytety swojej polityki wskazywał wejście do Unii Europejskiej oraz program „Partnerstwo dla Pokoju”.

Podczas pierwszych niepodległych wyborów prezydenckich w Czarnogórze w 2008r. został wybrany na prezydenta. Tym samym Vujanović został prezydentem Czarnogóry po raz trzeci, mimo, że konstytucja przewiduje jedynie dwie kadencje.

Hasło wyborcze jego kampanii brzmiało : „Bez dylematu” („Bez dileme”). W 2012 roku uzyskał reelekcję na stanowisku prezydenta, zdobywając 51,2% głosów. Jego kontrkandydatem był kandydat niezależny, popierany przez Demokratski front, Socijalističke narodne partije oraz Pozitivne Crne Gore.

Jest członkiem partii DPS (Demokratska partija socijalista Crne Gore), która obecnie rządzi w Czarnogórze. Z jej szeregów wywodzi się także obecny premier Milo Đukanović.

Lista prezydentów (kadencja 5 letnia) (1992-2016)

Mojmir Bulatović – 1990-1998

Milo Djukanović – 1998 – 2002

Filip Vujanović – 2002 (tymczasowo)

Rifat Rastoder - 2003 (tymczasowo)

Dragan Kujović - 2003 (tymczasowo)

Filip Vujanović - od 2003

Krótki wykaz politycznych partii Czarnogóry

Parlamentarne partie (stanem na 2014 r.)

- Liberalna partia Czarnogóry (Либерална партија Црне Горе) - Андрија Поповић
- Bośniacka partia (Бошњачка странка) - Амер Халиловић
- Demokratyczna partia socjalistów Czarnogóry (Демократска партија социјалиста Црне Горе) - Мило Ђукановић
- Nowa serbska demokracja (Нова српска демократија) - Андрија Мандић
- Pozytywna Czarnogóra (Позитивна Црна Гора) - Дарко Пајовић
- Ruch za zmiany (Покрет за промјене) - Небојша Медојевић
- Socjaldemokratyczna partia Czarnogóry (Социјалдемократска партија Црне Горе) - Ранко Кривокапић
- Socjalistyczna partia ludowa Czarnogóry (Социјалистичка народна партија Црне Горе) - Срђан Милић
- Chorwacka obywatelska inicjatywa (Хрватска грађанска иницијатива) - Марија Вучиновић

Pozaparlamentarne

- Demokratyczna serbska partia (Демократска српска странка) - Драгица Перовић
- Serbska Lista (Српска листа) - Добрило Дедеић
- Demokratyczne centrum Czarnogóry (Демократски центар Црне Горе) - Горан Батрићевић
- Partia Ludowa (Народна странка) - Предраг Поповић
- Demokratyczna partia Czarnogóry (Демократска странка Црне Горе) - Предраг Дрецун
- Jugosłowiańscy komuniści Czarnogóry (Југословенски комунисти Црне Горе) -
- Jedność Ludowa (Народна слога Црне Горе) - Новак Килибарда
- Związek komunistów Jugosławii-Комунисти Czarnogóry (Савез комуниста Југославије - Комунисти Црне Горе) -
- Socjalistyczna partia Jugosławii (Социјалистичка партија Југославије) - Боривоје Ћетковић
- Partia serbskich radykałów (Странка српских радикала) - Душко Секулић
- Demokratyczna partia jedności (Демократска странка јединства) -

Partie regionalne

- Demokratyczne centrum zatoki (Демократски центар Боке)

Partie albańskie

Parlamentarne

- Albańska alternatywa (Албанска алтернатива) - Васел Сиништај
- Demokratyczny związek w Czarnogórze (Демократски савез у Црној Гори) - Мехмет Бардхи
- Demokratyczna unia Albańców (Демократска унија Албанаца) - Ферхат Диноша
- Nowa demokratyczna partia – FORCA (Нова демократска снага - Форца) - Назиф Цунгу
-

Pozaparlamentarne

- Ruch demokratycznego dobrobytu (Покрет демократског просперитета) -

Byłe partie

- Jugosłowiańska partia ludowa (Југословенска народна странка)
- Ludowa socjalistyczna partia Czarnogóry (Народна социјалистичка странка Црне Горе)
- Socjaldemokratyczna partia reformistów (Социјалдемократска партија реформиста)
- Socjalistyczna partia Czarnogóry (Социјалистичка партија Црне Горе)
- Serbska partia ludowa (Српска народна странка)

Królestwo Jugosławii

- Czarnogórska federalistyczna partia (Црногорска федералистичка странка)

Królestwo Czarnogóry

- Partia Ludowa (Народна странка)
- Ludowa partia prawa (Права народна странка)